

[Formanden]

Statsministeren har meddelt mig, at han ønsker mundtligt at give tinget en redegørelse i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4.

Redegørelse:

Redegørelse af statsministeren om den økonomiske og forsyningsmæssige situation.

(Redegørelse nr. V).

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Den 29. maj besvarede jeg her i folketinget en forespørgsel fra partierne vedrørende bl. a. den økonomiske situation. Jeg fremhævede i redegørelsen, at regeringen var i gang med at overveje, hvilke yderligere skridt det var nødvendigt at tage for at styrke betalingsbalancen.

Specielt fremhævede jeg, at den mere akutte situation med hensyn til olieforsyningen uden tvivl ville nødvendiggøre specielle indgreb på dette område.

Regeringen har nu tilendebragt sine overvejelser, og når vi har bedt om at få folketinget indkaldt, så er det, fordi vi ønsker at forelægge og forhåbentlig at få gennemført den lovgivning, vi i den nuværende situation finder nødvendig, og samtidig ønsker jeg at fortælle folketinget om de øvrige skridt, regeringen har fundet det nødvendigt at tage.

Den opgave, regeringen og folketinget står over for, kan jeg kort karakterisere på følgende måde:

Vi er stillet over for den helt klare og hastende opgave, at vi skal sikre, at der sker en nedgang i vort forbrug af olieprodukter. Dette er nødvendigt af forsyningsmæssige grunde, men i høj grad også af økonomiske grunde.

I min redegørelse den 29. maj fortalte jeg om stigningen i olie- og råvarepriserne, som på afgørende måde har rokket ved de skøn, der hidtil har været realistiske med hensyn til udviklingen på betalingsbalancen. Det var som bekendt regeringens målsætning, at underskuddet på betalingsbalancen skulle formindskes i 1979 i forhold til 1978. De kraftige stigninger i priserne på olie og råvarer bevirker, at vi måtte se i øjnene, at det kan vi ikke nå. Selv om vi griber ind nu, kan vi ikke nå det. Ja, vi må endda yderligere nå til

det resultat, at griber vi ikke ind, så når vi heller ikke en forbedring af betalingsbalancen i 1980. Vi må tværtimod regne med, at uden indgreb vil der ske en kraftig yderligere forringelse af betalingsbalancen.

Dette perspektiv er jo helt uacceptabelt for regeringen, og jeg tror også, at det er et perspektiv, der er uacceptabelt for en stor del af folketingets medlemmer. Det er nødvendigt, at der sker en vending i udviklingen på betalingsbalancen i forhold til det, vi måtte skønne ville blive resultatet med en uændret økonomisk politik.

Det er altså på den baggrund, man må se de forslag og de yderligere foranstaltninger, regeringen fremlægger i dag. Jeg vil gerne understrege, at der naturligvis er en sammenhæng mellem de indgreb, vi vil foreslå over for energiforbruget på den ene side og udviklingen på betalingsbalancen på den anden side. En begrænsning af energiforbruget vil selvsagt have en positiv virkning på betalingsbalancen, men regeringen har skønnet, at det ikke vil være tilstrækkeligt til at rette op på udviklingen. Derfor indeholder vort oplæg en række andre foranstaltninger. Det drejer sig både om yderligere afgifter og om meget betydelige besparelser på de offentlige budgetter. Der er lagt afgørende vægt på, at indgreb over for energiforbruget kommer til at spille den væsentlige rolle.

Endvidere skal jeg understrege, at regeringen har lagt vægt på, at den politik, der fremlægges for folketinget, udgør en afbalanceret helhed, også på den måde, at den tager de nødvendige hensyn til den vanskelige beskæftigelsessituation, vi befinder os i. Derfor er en videreførelse af beskæftigelsesplanerne indbygget i den samlede økonomiske politik.

Det første led i de foranstaltninger, regeringen ønsker at gennemføre, er en række afgiftsforhøjelser til et samlet beløb på 4,6 mia kr. Vi har i sammensætningen af vore afgiftsforslag her lagt vægt på at få gennemført afgifter, der kan ansprede befolkningen og erhvervslivet til at begrænse energiforbruget. Derfor foreslår vi, at benzinafgiften forhøjes med 50 øre pr. l, at afgiften på gas/dieselolie forhøjes med 23 øre pr. l, og at afgiften på fuelolie forhøjes med 26 øre pr. kg. Afgiften på gas forhøjes tilsvarende. Endelig forhøjes elafgiften med 6 øre pr. kWh. For monsregistrerede virksomheder opretholdes den gældende fritagelse for olieafgifter-